

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 8

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
1	O czym będziemy się uczyć na lekcjach EDB – zasady bezpieczeństwa. Nasz klasowy kontrakt	-	-	-	-	-
2	Istota udzielania pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ▶ omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ▶ ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku
3	łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ▶ unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo ▶ ocenia własne możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ▶ podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ▶ rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych ▶ charakteryzuje poszczególne ogniwa

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		<ul style="list-style-type: none"> wzywa odpowiednią pomoc 		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej 		<ul style="list-style-type: none"> łańcucha ratunkowego wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia
4	Ocena stanu poszkodowanych	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przytomność poszkodowanego ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) udroźnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej postępuje według poznanego schematu ratunkowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy utraty przytomności wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach 	<ul style="list-style-type: none"> dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
5	Postępowanie podczas utraty przytomności i zasłabnięć	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ocenia przytomność poszkodowanego ▶ udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa ▶ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ▶ systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ▶ układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej ▶ wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego ▶ udziela pomocy osobie omdlełej ▶ wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykazuje związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia ▶ wymienia przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych ▶ omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną
6	Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rozpoznaje czynności życiowe poszkodowanego lub ich brak ▶ postępuje według poznanego schematu ratowniczego ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej ▶ wzywa odpowiednią 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia ▶ wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) ▶ wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej ▶ wymienia oznaki nagłego zatrzymania 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		pomoc			krążenia	jakości
7	Ciała obce w organizmie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia ▶ wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ stosuje poznany schemat ratunkowy ▶ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
8	Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy ▶ wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny ▶ posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne ▶ wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej ▶ opatruje rany kończyn chustą trójkątną ▶ stosuje podstawowe zasady opatrywania ran ▶ stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną ▶ omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia pojęcie rany ▶ wskazuje zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się ▶ planuje wyposażenie apteczki dla kilkusobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia konieczność opatrywania ran ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
9	Tamowanie krwotoków	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykonuje opatrunek uciskowy ▶ tamuje krwawienie za pomocą opatrunku ▶ wzywa odpowiednią pomoc ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny ▶ opisuje opatrunek uciskowy ▶ opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu ▶ tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” ▶ wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu ▶ wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem ▶ rozróżnia rodzaje krwotoków 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz
10	Urazy kości i uszkodzenia stawów	<ul style="list-style-type: none"> ▶ stosuje unieruchomienie obłożeniowe ▶ wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia pojęcie „złamanie”; ▶ wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
11	Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> ▶ demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny ▶ wzywa odpowiednią pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach ▶ wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych ▶ omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka ▶ wyjaśnia pojęcie „oparzenie” 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
12	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 2–11				
13	Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe ▶ omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych ▶ potrafi zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu ▶ wskazuje drogi ewakuacji w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia rodzaje alarmów ▶ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ omawia rodzaje alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych
14	Zagrożenia pożarowe i ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> ▶ charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy ▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia zasady zachowania się podczas pożarów ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ planuje postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
15	Zagrożenia powodziowe	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia rolę różnych służb i innych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		<p>powodzi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią 	<p>powodziowym</p>	<p>podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi</p>	<p>zaleceń służb ratowniczych</p>	<p>przeciwdziałać panice</p>
16	Zagrożenia związane z działalnością człowieka	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka ▶ opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych ▶ wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych ▶ omawia zasady postępowania w razie intensywnej śnieżycy 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację
17	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 13–16				
18	Bezpieczne państwo	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia składniki bezpieczeństwa państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo” 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ określa istotę problemu bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa
19	Polska a bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ▶ orientuje się 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia czynniki 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia filary 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ omawia rolę

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
	międzynarodowe	w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	mające wpływ na bezpieczeństwo Polski ▶ omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	współczesnego bezpieczeństwa Polski omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
20	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	▶ przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	▶ opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	▶ wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	▶ przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	▶ dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
21	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 18–20				
22	Zasady orientowania się w terenie	▶ wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	▶ wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	▶ orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych ▶ wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	▶ wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i fazy Księżyca	▶ wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS
23	Postępowanie się mapą	▶ wyjaśnia zasady	▶ wskazuje różnicę	▶ rozróżnia znaki	▶ orientuje się	▶ porównuje mapę

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		orientowania się w terenie za pomocą mapy	między mapą a planem; ▶ posługuje się planem	▶ topograficzne czyta mapę topograficzną	▶ w terenie według mapy orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	▶ z terenem określa swoje miejsce na mapie
24	Strzelecka broń sportowa	▶ rozróżnia kategorie broni strzeleckiej ▶ opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	▶ wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	▶ opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	▶ uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	▶ wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią
25	Bezpieczeństwo na strzelnicy	▶ wymienia okresy zjawiska strzału	▶ wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	▶ opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	▶ charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	▶ opisuje poszczególne elementy toru pocisku
26	Celowanie i celność strzelania	▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, kłęczącą i stojącą	▶ prawidłowo zgrzywa przyrządy celownicze	▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	▶ prawidłowo ściąga język spustowy	▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania
27	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 22–26				